

UN EVENIMENT MEMORABIL:
SIMPOZIONUL URCAREA PE TRON
A LUI CONSTANTIN BRÂNCOVEANU
(1688 - 1714)

RADU MOȚOC

Urcarea pe tron a lui Constantin Brâncoveanu acum 320 ani a prilejuit organizarea unui simpozion dedicat acestui eveniment. Organizat sub Înaltul Patronaj al Mitropoliei Ardealului și cu contribuția oficialităților municipiului Făgăraș, Muzeului Țării Făgărașului și Asociației culturale Pro - Basarabia și Bucovina, filiala Galați, evenimentul a avut loc în Sala Dietei din Cetatea Făgărașului, în perioada 30 - 31 mai 2008.

Deschiderea simpozionului a fost făcută prin citirea mesajului Directorului onorific și donator al colecției de artă a Muzeului „Tradiție Aulică” Mogoșoaia, Dan Nasta.

În prima parte a simpozionului, ce l-a avut ca moderator pe cunoscutul istoric Dr. Constantin Rezachevici, au fost prezentate următoarele comunicări:

- Dr. Virgil Teodorescu, București - *Simboluri ale cinstirii de for public, dedicate lui Constantin Brâncoveanu;*
- Dr. Gheorge Lazăr, Institutul Național de Istorie „Nicolae Iorga” București

- *Negustori domnești și destinul lor în timpul domniei lui Constantin Brâncoveanu;*
- Sebastian Duicu, Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti”, București
- *Ansamblul de pictură murală al bisericii fostului schit Târnăvița din Jud. Dolj;*

Dolj;

- Dr. Constantin Rezachevici, București - *Constantin Brâncoveanu și rolul său în scoaterea Transilvaniei de sub stăpânire habsburgică în 1690.*

Partea a doua a simpozionului a fost moderată de doamna Conf. dr.

Elena Tîrziman, fiind prezentate comunicările:

- Conf. dr. Agnes Erich, Universitatea din Târgoviște - *Carte și tipar în perioada domnitorului C-tin Brâncoveanu;*
- Dr. Constantin Ittu, Dir. Bibliotecii Brukenthal Sibiu - *Heraldica Brâncovenească;*

Mănăstirea **Constantin Brâncoveanu**, Sambata de Sus, Făgăraș, Brasov, Romania

- Conf. dr. Elena Tîrziman, Dir. Gen. Biblioteca Națională a României - *Perioada Brâncovenească reflectată în colecțiile Bibliotecii Naționale a României*;
- Drd. Tudor Tiron, Comisia de Heraldică, Genealogie și Sigilografie a Academiei Române - *Informații despre ascendenții și descendenții lui Constantin Vodă Brâncoveanu într-un izvor genealogic din secolul XIX*;
- Dr. Mariana Lazăr, Muzeul Național Cotroceni București - *Ctitoriile bucureștene ale lui Constantin Brâncoveanu*;
- Drd. Dana Dincă, Muzeul Romanatilor Caracal - *Biserica Brâncovenească din comuna Brâncoveni*;
- Claudia Lungu, Biblioteca Națională a României - *Documente brâncovenești în colecțiile speciale ale Bibliotecii Naționale a României*
- Ing. Radu Moțoc, Galați - *Săbiile lui Brâncoveanu din afara teritoriului românesc*;
- Arh. Alexandra Juvara Chiliman, București - *Monu-*

mente brâncovenești;

- Prof. Constantin Băjenaru, Muzeul Țării Făgărașului - *Rolul brâncovenilor în istoria românilor făgărășeni*.

Sesiunea de comunicări a fost continuată a doua zi cu o excursie de documentare la Biserica *Sf. Neculai* din Făgăraș și *Mănăstirea Sâmbăta de Sus*, ambele ctitorii brâncovenești, apoi la Muzeul *Badea Cârțan* din Cârțișoara și, în fine, la Abația cisterciană de la Cârța, datată 1202.

Este bine să amintim faptul că neamul Brâncovenilor, vechi ca și moșia de baștină, începuse să se impună prin reprezentanții săi în Divanul țării, pe câmpul de luptă și în delicatele misiuni diplomatice încă din vremea lui Mihai Vodă Viteazul.

Constantin Brâncoveanu se naștea la 15 august 1654 în satul Brâncoveni din jud. Olt. Rămas orfan de tată, este educat de mama sa, jupânița Stanca, fiica postelnicului C-tin Cantacuzino, care îl deprinde să învețe grecește și latina. Iubitor de carte, sprinten la minte, blînd, cumpătat, la vîrsta de 20 ani se căsătorește cu Marica, fiica postelnicului Neagoe, fiul domnului Antonie Vodă din Popești.. Căsătoria le-a fost binecuvîntată de Dumnezeu cu 11 copii: 4 băieți (Constantin, Ștefan, Radu și Mateiaș) și 7 fete (Stanca, Maria, Ilinca, Safta, Ancuța, Bălașa și Smaranda).

În anul 1674, Duca Vodă (1674 - 1678) îl numește postelnic, iar Șerban Cantacuzino (1678 -1688), unchiul său, îl face agă în 1679, vel - postelnic în 1680, ispravnic al orașului București în 1683 și, în fine, vel - logofăt, vrednicia cea mai

înaltă din stat, în anul 1687. În octombrie 1688, după o scurtă suferință, încetează din viață Șerban Cantacuzino. Divanul domnesc, fără a consulta pe marele logofăt Constantin Brâncoveanu, îl alege pe acesta domn. Așezat în scaunul domnesc, tânărul domn de numai 34 ani va întreține relații diplomatice cu Franța, Genova, Anglia și Olanda prin ambasadorii acestor state, dar și cu Austria, Rusia și, mai ales, cu Transilvania, unde-și cumpără o serie de proprietăți pentru a avea în caz de nevoie un loc de refugiu. În privința relațiilor cu Poarta, domnitorul, în baza înțelegerilor, le procură turcilor provizii de tot felul, îi ajută la construirea unor cetăți și le plătește cu regularitate haraciul. După 1703, urmează cea mai rodnică perioadă din toată domnia, fiind însoțită de liniște și belșug. Domnitorul construiește biserici și palate, încurajează artele, tipărește cărți. Pentru susținerea ortodoxismului oriental, trimite ajutoare substanțiale la Athos, Ierusalim, Constantinopol, Muntele Sinai, Alexandria, Bulgaria, Serbia, Albania și în Orientul creștin. Înconjurat de fețe eclesiastice ori civile, Brâncoveanu deschide în chiliile mănăstirii Sf. Sava din București o Academie, iar la Biserica Sf. Gheorghe vechi, o școală domnească. Pentru a ne da seama de

numărul cărților ce au văzut lumina tiparului în perioada lui Brâncoveanu, amintim că numai dintr-o singură tipografie în timpul celor 26 ani de domnie, au ieșit 80 de cărți. Cu ajutorul mitropolitului Antim Ivireanu se tipăresc aproape 400 de cărți în limba română, slavă, greacă, armeană, arabă, turcă și georgiană.

Brâncoveanu a achiziționat, prin trimișii săi, carte din Franța și Italia, formând o bogată și variată bibliotecă. Existența unor lexicoane și a unor Biblii străine, utilizate la traducerea Bibliei în română, acum peste 300 de ani, indică faptul că principele nu a fost doar un mecena, ci și un „cărturar implicat direct în viața spirituală a epocii sale, ca un creator de cultură”.

Ctitoriile brâncovenești sunt decorate cu adevărate broderii de mare rafinament, dînd naștere la ce numim astăzi „stilul brâncovenesc”, rezultat din împletirea elementelor artistice ale barocului italian cu cele existente în arta populară românească.

Cinstirea acestui mare domnitor - martir, canonizat de Biserica Ortodoxă Română, rămâne a fi o datorie permanentă.

